

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

27.05.2016 № 93 - рк/к

м. Харків

АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО»
вул. Плеханівська, 149, м. Харків, 61037

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви (вх. від 29.03.2016 № 2094/Я-45) СПрАТ «Охоче» про порушення АК "ХАРКІВОБЛЕНЕРГО" законодавства про захист економічної конкуренції (надалі - Заява) встановлено наступне.

Між СПрАТ «Охоче» та АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» укладено договір про постачання електричної енергії від 15.12.2004 № 58031 (надалі – Договір). Зазначеним договором АК "ХАРКІВОБЛЕНЕРГО" встановлено порядок надання СПрАТ «Охоче» послуг з постачання електричної енергії за регульованим тарифом. СПрАТ «Охоче» в Заяві зазначило, що розрахунок плати за перетікання реактивної електроенергії здійснений АК "ХАРКІВОБЛЕНЕРГО" у період з листопада 2015 року до січня 2016 року (включно) з порушенням вимог діючого законодавства.

АК «Харківобленерго» є юридичною особою, має самостійний баланс і розрахунковий рахунок. Місцезнаходження АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО»: вул. Плеханівська, 149, м. Харків, 61037, ідентифікаційний код – 00131954.

Статут АК «Харківобленерго» в новій редакції зареєстрований Виконавчим комітетом Харківської міської ради 12.03.2009 за № 14801050021000465 (надалі - Статут). Згідно зі Статутом однією з основних послуг, яку надає АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО», є передача та надійне постачання електричної енергії усім групам споживачів по тарифах, що регулюються відповідно до чинного законодавства.

АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» здійснює, зокрема, постачання електроенергії за регульованим тарифом на підставі ліцензії Національної комісії регулювання електроенергетики України (надалі – НКРЕ) серії АВ № 399830, строк дії якої з 19.09.1996.

Враховуючи наведене, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» є суб'єктом господарювання.

Товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей є послуги з постачання електроенергії за регульованим тарифом.

Територіальними межами ринку є територія Харківської області (включаючи м. Харків), на якій розташовані власні електричні мережі АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО», що використовуються для надання послуг з постачання електроенергії за регульованим тарифом.

АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» не має жодного конкурента на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в межах належних їй електричних мереж в Харківській області.

Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АК «ХАРКІВОбЛЕНЕРГО» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в територіальних межах Харківської області (включаючи м. Харків), де розташовані належні їй електричні мережі.

Взаємовідносини, які виникають в процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами (на роздрібному ринку електричної енергії) регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 № 28, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.09.1996 за № 417/1442 (із змінами та доповненнями) (надалі - ПКЕЕ).

Відповідно до пункту 5.1. ПКЕЕ договір про постачання електричної енергії є основним документом, який регулює відносини між постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на закріпленій території, і споживачем та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін. Споживання електричної енергії без договору не допускається.

Абзацом дев'ятим пункту 5.5. ПКЕЕ зазначено, що договір про постачання електричної енергії містить такі умови, що є істотними та обов'язковими для цього виду домовленостей, як порядок обліку перетікання реактивної електроенергії, порядок розрахунків за перетікання реактивної електричної електроенергії (у разі приєднання електроустановок споживача безпосередньо до мереж постачальника електричної енергії за регульованим тарифом).

Відповідно до пункту 3.2. Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії між електропередавальною організацією та її споживачами, затвердженої наказом Міністерства палива та енергетики України від 17.01.2002 № 19, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.02.2002 за № 93/6381 (надалі - Методика обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії), контроль фактичного споживання реактивної електроенергії може здійснюватися традиційними лічильниками реактивної енергії або лічильниками зонного обліку, що фіксують споживання реактивної електроенергії за кожною зону добового графіка.

Відповідно до інформації АК «ХАРКІВОбЛЕНЕРГО» (лист від 12.03.2016 № 46е-02/04-7864) СПрАТ «Охоче» здійснюється плата за перетікання реактивної електроенергії відповідно до пункту 4 Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії, яким передбачено випадки розрахунку реактивної енергії у разі відсутності у споживача приладів обліку реактивних перетікань.

Зі змісту Заяви вбачається, що СПрАТ «Охоче» у 2014 році використовувало більшу кількість електричної енергії ніж у 2015 році, однак сплачувало за реактивну електроенергію значно менше, що відображено в таблиці № 1.

Таблиця № 1

Період (місяць, рік)	Використано електроенергії		Відсоткове співвідношення, % (ст.3/ст.2*100-100)
	Активна електроенергія, грн	Реактивна електроенергія, грн.	
1	2	3	4
Квітень 2014 року	123101,32	2288,29	1,86
Вересень 2014 року	133833,77	5762,30	4,3
Листопад 2015 року	109216,55	18091,28	16,57
Грудень 2015 року	98420,09	16137,82	16,4
Січень 2016 року	128153,95	22920,64	17,89

Відповідно до пункту 6.33. ПКЕЕ величина плати за перетікання реактивної електроенергії на межі розділу електромереж визначається електропередавальною

організацією відповідно до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії, та зазначається у відповідному договорі між електропередавальною організацією та споживачем, електроустановки якого приєднані до електричних мереж електропередавальної організації.

Пунктом 3.6. Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії передбачено, що обчислення економічних еквівалентів реактивної потужності (надалі – ЕЕРП) виконуються електропередавальною організацією один раз на два роки. Значення ЕЕРП, базового коефіцієнта стимулювання капітальних вкладень у засоби компенсації реактивних потужностей і коефіцієнта збитків від генерації реактивної потужності з мережі споживача зазначаються в договорі.

АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» повідомило (лист від 12.03.2016 № 46е-02/04-7864), що регулювання відносин між постачальником електричної енергії та її споживачем в частині розрахунків за перетікання реактивної електроенергії відбувається відповідно до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії та відповідно до пункту 2.2.7 договору про постачання електричної енергії між АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» та СПрАТ «Охоче» від 15.12.2004 № 58031 та Додатком № 4а «Порядок розрахунків за перетікання реактивної електроенергії» до нього.

В ході розгляду Заяви було встановлено, що додаток № 4а на 2015-2016 роки до договору про постачання електричної енергії від 15.12.2004 № 58031 СПрАТ «Охоче» підписано не було, а отже, порядок розрахунку за перетікання реактивної електроенергії не був узгоджений між АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» та СПрАТ «Охоче», що призвело до нарахування останньому плати за перетікання реактивної електроенергії з порушенням вимог ПКЕЕ.

Таким чином, розрахунок плати за реактивну електроенергію з листопада 2015 за умов відсутності його узгодження в договорі здійснений АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» з порушенням пункту 6.33 ПКЕЕ.

Здійснення АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» нарахування СПрАТ «Охоче» оплати за перетікання реактивної електроенергії з порушенням порядку, передбаченого ПКЕЕ, може призвести до настання негативних наслідків для СПрАТ «Охоче».

Такі дії були б неможливими в умовах існування значної конкуренції на ринку, оскільки споживач мав би можливість обирати між кількома виконавцями, і, у разі ущемлення його інтересів, обрав би іншого виконавця. У випадку ж відсутності конкуренції на відповідному ринку, у споживачів відсутня альтернатива щодо придбання послуги з постачання електричної енергії інакше, ніж у АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО».

Таким чином, дії АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО», які полягають у нарахуванні СПрАТ «Охоче» оплати за перетікання реактивної електроенергії в порядку, що не відповідає пункту 6.33 ПКЕЕ, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в межах мереж, що експлуатуються нею в Харківській області, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає АК «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» (ідентифікаційний код – 00131954) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у нарахуванні СПрАТ «Охоче» оплати за перетікання реактивної електроенергії в порядку, що не відповідає пункту 6.33 ПКЕЕ, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»,

у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом в межах мереж, що експлуатуються нею в Харківській області, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, а також усунути причини виникнення цього порушення і умови, що йому сприяють.

Про виконання рекомендацій АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» (ідентифікаційний код – 00131954) повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (61022, м. Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кім. 31) з наданням підтверджуючих документів в 1-місячний строк з дня отримання рекомендацій.

Головуюча колегії

Н.В. Фастова